

FORSIKRINGSVILKÅR FOR:

Kirker



192

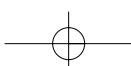
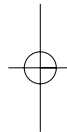
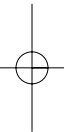
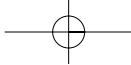


Forsikringsvilkår av januar 2001

Avløser vilkår av april 1997

Innholdsfortegnelse

1. Hvem forsikringen gjelder for – forsikrede	1	9. Prisstigning etter skade	7
2. Hvor forsikringen gjelder	1	10. Påbud fra offentlig myndighet. Førsterisiko	7
2.1 På forsikringsstedet	1	11. Husleieforsikring	8
2.2 Utenfor forsikringsstedet	1	12. Rettslig erstatningsansvar	8
2.3 Spesielle gyldighetsområder	1	12.1 Hvor forsikringen gjelder	8
3. Hva forsikringen kan omfatte.	1	12.2 Huseieransvar - ansvar som dekkes	8
3.1 Bygning	1	12.3 Selskapet dekker ikke	8
3.2 Maskiner, inventar og løsøre	1	12.4 Forsikringssum	8
3.3 Forsikringen omfatter ikke	1	12.5 Egenandel	9
3.4 Utover forsikringssummene.	1	12.6 Definisjoner	9
4. Skader som dekkes og begrensninger som gjelder	2	12.7 Behandling av erstatningskrav.	9
4.1 Skader som dekkes	2	12.8 Sikkerhetsforskrifter.	9
4.2 Selskapet dekker ikke	3	13. Bestemmelser for forsikringsavtalen.	10
5. Sikkerhetsforskrifter.	3	13.1 Følgene av å gi feil opplysninger	10
5.1 Generelle sikringskrav	3	13.2 Følgene av svik	10
5.2 Vedlikehold/tilsyn.	3	13.3 Fornyelse av forsikringen	10
5.3 Forskriftsmessig utførelse av bygningsarbeider og reparasjoner	3	13.4 Eierskifte	10
5.4 Sikring mot brann	3	13.5 Premieberegning når forsikringen opphører i forsikringstiden	10
5.5 Elektrisk fenomen	4	13.6 Oppsigelse etter skade	10
5.6 Eksplosjon eller implosjon.	4	13.7 Andre bestemmelser	10
5.7 Vannskade	4	14. Særvilkår	10
5.8 Brudd på rørledning	4	Særvilkår 143 – Utvidet dekning for maskiner	10
5.9 Tyveri/hærverk	4	Særvilkår 145 – Utvidet dekning for EDB-maskiner	10
5.10 Ran	4	Særvilkår 287 – Fysisk sikring - FG-godkjent låstøy	11
5.11 Generelle sikkerhetsforskrifter datautstyr, programvare og data	4	Særvilkår 288 – FG-godkjent innbruddsalarmanlegg	11
5.12 Rekonstruksjon	5	Særvilkår 924 – Automatisk brannalarmanlegg	11
5.13 Snømåking	5	Særvilkår 925 – Automatisk sprinkleranlegg	11
5.14 Søppel-/avfallsoppbevaring	5	Særvilkår 942 – Kontroll av elektrisk anlegg	12
6. Forsikringssummer - underforsikring	5	Særvilkår 943 – Termografering	12
6.1 Bygning - fullverdi	5	Særvilkår 944 – Montering av overspenningsvern i sikringssskap	12
6.2 Maskiner, inventar og løsøre - førsterisiko.	5	Særvilkår 945 – Lynvernbeskyttelse	12
7. Skadeoppgjør	5	Særvilkår 946 – Tilleggsbestemmelser for brannalarmanlegg	13
7.1 Fellesregler	5	Særvilkår 947 – Kunstnerisk utsmykning.	13
7.2 Erstatningsberegning - fellesregler.	6	Særvilkår 948 – Investeringer og påkostninger	13
7.3 Erstatningsberegning - bygning	6	Særvilkår 960 – Rekonstruksjon av arkiver	13
7.4 Erstatningsberegning - maskiner, inventar og løsøre	6	Særvilkår 961 – Merutgifter pga. offentlig påbud	13
8. Egenandeler og aldersfradrag	7	Særvilkår 965 – Næringsløsøre	13
8.1 Kortslutning eller annet elektrisk fenomen på varmtvannsbeholder-/bereder.	7	Særvilkår 969 – Ekstrautgifter til drift.	13
8.2 Bruddskade.	7	Særvilkår 975 – Elektrisk fenomenskade.	13
8.3 Ved naturskade	7	15. Naturskadevilkår	13
8.4 Ved vannskade	7	Bistand i klagesaker	14
8.5 Ved annen skade	7		



Forsikringsavtalen består av

- Forsikringsbeviset
- Forsikringsvilkårene
- Forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989
- Naturskadeforsikringsloven av 16. juni 1989
- Det øvrige lovverk

Teksten i forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkårene. Forsikringsbeviset og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

1. Hvem forsikringen for - sikrede

§ 7.1 i forsikringsavtaleloven er fraveket - istedet gjelder følgende:

Forsikringen gjelder for den som er angitt i forsikringsbeviset.

Ved forsikring av fast eiendom gjelder forsikringen også for innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett og annen tinglyst sikkerhetsrett.

Forsikringen gjelder ikke for innehaver av panterett i løsøre eller varer, med mindre panthaveren har mottatt forsikringsattest fra selskapet.

Forsikringen gjelder ikke for annen panthaver eller eier av ting enn dem som er omtalt ovenfor, med mindre forsikringstakeren har forsikringsplikt i henhold til lov eller avtale.

Ved skadeoppgjør kan selskapet forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til ham med bindende virkning for sikrede. Dersom selskapet har fått skriftlig melding om hvem som er panthaver eller eier av tingen før oppgjør finner sted, skal erstatningen utbetales til sikrede.

2. Hvor forsikringen gjelder

2.1. På forsikringsstedet

Forsikringen gjelder på det sted som er angitt i forsikringsbeviset.

2.2. Utenfor forsikringsstedet

1. for ting som midlertidig er borte fra forsikringsstedet gjelder forsikringen innen Norden.
2. Ved ran gjelder forsikringen bare under transport i Norge.

2.3. Naturskade

Naturskadeforsikringen gjelder i Norge.

3. Hva forsikringen kan omfatte

Det framgår av forsikringsbeviset hva forsikringen omfatter.

3.1. Bygning

Bygning som er angitt i forsikringsavtalen er begrenset av bygningens yttertak, yttervegger og bunnsåle.

3.1.1 Bygning

Grunnmur, bygningsfundamenter, ledninge og utstyr som er nødvendig og har en bygningsfunksjon, herunder bygningsmessig innredning (f.eks. nedsenket innvendig tak, leggvegger og vegg til vegg-tepper) bekostet av leieboer. Heiser, rulletrapper, ventilasjonsanlegg, generell solavskjerming, installasjoner for rombelysning og romopp-

varming, sprinkleranlegg, brannvarslingsanlegg og fastmonterte kabler for data, lyd- og bildeoverføring.

3.1.2 Som bygning regnes ikke:

- utstyr og installasjoner som er spesielt montert for produksjons- og næringsvirksomhet
- kunstnerisk utsmykking
- antikvarisk merverdi

Til bygning medregnes heller ikke grunn eller tomtens verdi.

3.1.3 Bygningsforsikringen omfatter også

Utvendige ledninger, med tilknyttet utstyr, som fører elektrisitet, gass eller væske til eller fra bygning, fram til tilknytningspunkt til offentlig ledning, eller brønn, tank eller reservoar.

Som tilknyttet utstyr menes også:

- tank/kum
- pumpe i brønn
- varmekabler i bakken

3.1.4 Følgende omfattes ikke:

- *Utvendige ledninger, med tilknyttet utstyr som hovedsaklig betjener produksjonsutstyr*
- *Utvendige ledninger som benyttes til transport av varer*
- *Drens-, jordvarme-, sprednings- eller infiltrasjonsledning og spredegrøft.*

3.2. Maskiner, inventar og løsøre

3.2.1 Maskiner, inventar og løsøre i egne lokaler

Maskiner, inventar, løsøre og edb-maskiner herunder:

- Klokker
- Ringesystem
- Tårnur
- Benker og stoler
- Orgel og orgelfasade
- Høytaleranlegg og høreanlegg
- Alter og alterring
- Alterdekorasjon og alterskap
- Kirkesølv (gull, sølv og tinn)
- Døpefont
- Prekestol
- Lysekrone
- Tekstiler
- Krusifiks, bilder, skjold, modellskip o.l.
- Tekniske installasjoner, herunder kabler, rør og føringer
- Datamaskiner med tilhørende utstyr
- Reservedeler til egne maskiner, verktøy og redskaper
- Trykksaker, f.eks. bøker, noter o.l.

3.2.2 Maskiner, inventar og løsøre i leide lokaler

Maskiner, inventar, løsøre, og edb-maskiner i sikredes leide lokaler i andre bygninger med inntil 10 mill pr. forsikringssted.

3.3. Forsikringen omfatter ikke

- *Motorvogn, luftfartøy, seilbåt, motorbåt og tilhenger til bil.*

3.4. Utover forsikringssummene

Forsikringen omfatter følgende dekninger utover forsikringssummene:

3.4.1 Penger, bankbøker og verdipapirer etc.

1. Kr 100.000 i verdioppbevaringsenhet som er innkjøpt før 01.07.1978 og som er godkjent i liste 1.

Se pkt. 5.10 - Sikkerhetsforskrifter.

2. Kr 50.000 i verdioppbevaringsenhet som er innkjøpt før 01.07.1978 og som er godkjent i liste 2.
Se pkt. 5.6 - Sikkerhetsforskrifter.
3. 100.000 i verdioppbevaringsenhet med poengverdi minst 60 etter Norsk Standard 5089, eller minst 40 etter INSTA 610.
Se pkt. 5.6 - Sikkerhetsforskrifter.
4. Ran i sikredes egne og leide lokaler med inntil kr 100.000.
Se pkt 5.10 - Sikkerhetsforskrifter

3.4.2 Investeringer og uteglemte bygninger

Investeringer/nyanskaffelser av maskiner, inventar og løvsøre i forsikringsåret, med inntil 10% av samlet forsikringssum for maskiner, inventar og løvsøre, begrenset til kr 2 mill.

3.4.3 Hage, parkanlegg og kirkegård

Hage-, parkanlegg og kirkegård, herunder gjerde, flaggstang, vannbasseng, veksthus, frittstående monumenter og kunstverk. Erstatningen er begrenset til kr 30.000.
Gravstøtter er ikke omfattet.

3.4.4 Ryddingsutgifter

Nødvendige utgifter til riving, rydding, , destruksjon, midlertidig lagring og bortkjøring av verdiløse rester av skadede ting etter erstatningsmessig skade, begrenset til kr 3 mill innenfor et tidsrom på maksimalt 12 mndr fra skadedagen.

3.4.5 Offentlig påbud

Nødvendige bygningsmessige merutgifter etter erstatningsmessig skade, på grunn av påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlige forskrifter, begrenset til kr 2 mill. Se pkt 9.

3.4.6 Prisstigning etter skade

Ekstrautgifter på grunn av prisstigning i reparasjons-, gjenanskaffelses- eller gjenoppføringsstid etter erstatningsmessig skade. Prisstigning regnes fra skadedag til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppføring har skjedd, eller normalt kunne ha skjedd, maksimalt 24 mndr. Erstatningen er begrenset til 20% av tingskaden. Se pkt 9.

3.4.7 Husleietap

Avbruddstap ved nedgang i husleieinntekt, i inntil 24 mndr, som følge av erstatningsmessig skade. Erstatningen er begrenset til 20% av bygningens forsikringssum på skadedagen. Se pkt 11.

3.4.8 Ekstrautgifter til drift

Nødvendige ekstrautgifter - *unntatt rekonstruksjonsutgifter* - se pkt 3.4.9 - til fortsettelse av sikredes drift i inntil 24 mndr fra skadedagen. Utgiftene må være en følge av erstatningsmessig skade på bygning og/eller maskiner, inventar og løvsøre, inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden. Erstatningen er begrenset til kr 1 mill.

3.4.9 Rekonstruksjon

Nødvendige utgifter til rekonstruksjon av elektronisk eller manuelt lagrede manuskripter, yrkestegninger og beregninger, arkiver o.l. innen 24 mndr fra skadedagen etter erstatningsmessig skade. Erstatningen er begrenset til kr 1 mill.

Se pkt 5.1 og 5.11 - Sikkerhetsforskrifter.

3.4.10 Skade på leide rom

Skade som følge av innbrudd eller hærverk i forbindelse med innbrudd i lokaler som sikrede leier. Se pkt 4.1.11.
Skade på glass i vinduer og dører dekkes ikke.
Erstatningen er begrenset til kr 25.000.

3.4.11 Ansvar

Rettslig erstatningsansvar som eier av forsikret eiendom - huseieransvar. Se punkt 12.

4. Skader som dekkes og begrensninger som gjelder

Med skade menes også tap av ting, og utgifter nevnt i pkt 3.

Ansvarsbegrensning ved endring av risiko. Er eiendommen fraflyttet, erstattes bare brannskade (pkt 4.1.1), direkte lynnedslag (pkt 4.1.3) og naturskade (pkt 4.1.13).

4.1. Skader som dekkes

Selskapet dekkes plutselige og uforutsette skader, begrenset til disse skadearter:

Se pkt. 5.1 5.3 - Sikkerhetsforskrifter.

4.1.1. Brann,

- det vil si ild som er kommet løs

Unntak

- *Skade på ting som med hensikt er utsatt for påvirkning av varme.*

Se pkt 5.4 - Sikkerhetsforskrifter.

4.1.2. Nedsoting

Fra permanent ildsted.

4.1.3 Direkte lynnedslag

4.1.4 Elektrisk fenomen

Elektrisk fenomen som rammer elektrisk maskin, apparat eller ledning.

For datautstyr og annet elektronisk utstyr er erstatningen begrenset til kr 500.000 pr. skadetilfelle.

Se pkt 5.5 og 5.12 - Sikkerhetsforskrifter.

4.1.5 Eksplosjon

Unntak:

- *Skade på forbrenningsmotor ved eksplosjon i denne.*

- *Skade som skyldes sprengning foretatt for/ eller av forsikringstaker.*

Se pkt 5.6 - Sikkerhetsforskrifter.

4.1.6 Luftfartøy

Luftfartøy eller deler/ting fra luftfartøy som faller ned eller rammer ting.

4.1.7 Utilsiktet utstrømming av

1. Væske eller gass fra bygnings rørledning.
2. Vann, fyringsolje eller kjølemedia fra øvrige rørledninger.

Tilknyttet utstyr regnes som del av rørledning.

Unntak:

- *tap av væske eller gass.*

- *skade som skyldes kondens eller søl.*

- *skade på våtrom, når dette ikke er vannrett utført.*

Se pkt 5.7 - Sikkerhetsforskrifter.

4.1.8 Brudd

Brudd på bygnings rørledninger, kjeler, beredere o.l. som ikke benyttes til ervervsvirksomhet.

Unntak:

- skade på utvendig ledning som ikke er lagt etter stedlige forskrifter.
- bruddskade på takrenne, utvendig nedløp, taksluk for innvendig nedløp, drenerør, pumpe, eller ledning for vannbasseng.
- frostskaide på bygning, med mindre skaden skyldes tilfeldig svikt i varmforsyning.

Se pkt 5.8 - Sikkerhetsforskrifter.

4.1.9 Overvann

Overvann som trenger inni bygning direkte fra terrenget ved ekstraordinær nedbør eller snøsmelting.

4.1.10 Væske som trenger inn i bygning

Væske fra kloakkledning, overvannsledning eller annen ledning for vann eller fyringsolje, som trenger inn i bygning.

Se pkt 5.7 - Sikkerhetsforskrifter.

4.1.11 Tyveri og hærverk

1. Forsikringen omfatter tyveri av maskiner, inventar og løsøre.

Se pkt 5.9 - Sikkerhetsforskrifter.

2. Forsikringen omfatter skade på bygning, maskiner, inventar og løsøre ved hærverk.

4.1.12 Ran. Jf straffelovens § 267.

Se også 3.4.1.4.

4.1.13 Naturskade (Se pkt 15)**4.1.14 Annen skade enn nevnt i pkt 4.1.1 - 4.1.13**

Skade som har ytre årsak, og som rammer bygning, maskiner, inventar og løsøre.

Unntak:

- skade som skyldes kondens, søl, sopp og råte, dyr og insekter, uansett årsak.
- skade ved svinnsprekker, setninger i bygg, utilstrekkelig fundamentering, material- eller konstruksjonsfeil, svak konstruksjon, feil montasje eller feil bruk.

Se pkt 5.1 og 5.2 - Sikkerhetsforskrifter.

4.2. Selskapet dekker ikke:

1. Skade som sikrede har voldt forsettlig, jf. forsikringsavtaleloven § 49.
2. Skade som sikrede har voldt ved grov uaktsomhet. Det kan under hensyn til skyldgraden og omstendighetene forøvrig avgjøres at selskapet skal erstatte en del av skaden jf. forsikringsavtalelovens § 4-9.
3. Skade, og økning av skade, som direkte eller indirekte står i sammenheng med atomkjernereaksjoner, krig og krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

5. Sikkerhetsforskrifter

I forsikringsbeviset kan det være inntatt sikkerhetsforskrifter. Den som ved handling eller unnlattelse forsømmer å overholde eller å påse at en sikkerhetsforskrift overholdes, kan helt eller delvis miste retten til erstatning, jf. forsikringsavtalelovens § 4-8.

Identifikasjon med sikrede

Retten til erstatning bortfaller også dersom forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn o.l.

Den enkelte sikkerhetsforskrift kan inneholde tilleggsbestemmelser som utvider eller innstrenker denne personkrets.

5.1. Generelle sikringskrav

1. Ansvarshavende for det skadeforebyggende arbeid.
Daglig leder oppnevner en person (ansvarshavende) til å forestå det skadeforebyggende arbeid og til å sørge for at bestemmelsene nedenfor blir fulgt.
2. Instruksjoner for de ansatte
De ansatte skal instrueres om skadeforebyggende tiltak, herunder om bruk av slokningsredskaper og hvorledes brann varsles.

5.2. Vedlikehold/tilsyn

Sikrede skal sørge for vedlikehold av og tilsyn med forsikret bygning med tilknyttet utstyr, slik at bygningens tilstand tilfredsstiller de forskriftskrav som gjaldt da bygningen var ny samt senere spesifikke pålegg gitt av offentlig myndighet.

5.3. Forskriftsmessig utførelse av bygningsarbeider og reparasjoner

Sikrede skal dokumentere at: Reparasjoner, nyinstallasjoner og bygningsarbeider er utført etter gjeldende forskrifter. I tillegg skal følgende arbeider utføres av autorisert håndverker:

- reparasjon/installasjoner av elektriske anlegg og VVS
- bygningsarbeider som berører bærende konstruksjoner

5.4. Sikring mot brann

1. Brann- og eksplosjonsfarlige væsker og stoffer.
Ved lagring av brann- og eksplosjonsfarlige væsker og stoffer av slik størrelse at forholdet i henhold til offentlige bestemmelser, skal meldes myndighetene, skal bedriften meddele selskapet hvor store opplag myndighetene har tillatt og på hvilke betingelser. Anmeldelse skjer til brannstyrt og/eller bygningsrådet, eller - hvor slikt styre/råd ikke er opprettet - til politi eller lensmann.
2. Spesielle bygningskrav:
Nedennnevnte innretninger skal oppfylle kravene i Kommunal- og arbeidsdepartementets forskrifter:
 - Kapittel 48 - Elektriske installasjoner og antenner
 - Kapittel 49 - Røykkanaler og varmanlegg
 - Kapittel 34:24 - Lokaler med spesiell virksomhet
 - Kapittel 30:66 - Tekniske rom
3. Elektriske anlegg og apparater
Feil og uregelmessigheter ved elektriske anlegg skal straks rettes i samsvar med gjeldende forskrifter. Provisoriske anlegg skal utføres og benyttes i samsvar med forskriftene.
4. Branndører og brannlemmer
Branndører og brannlemmer skal være lukket. Branndører og brannlemmer kan holdes åpne, dersom de er utstyrt med magnetholder og røykdetektorer for automatisk lukning ved branntil-

felle. Brannører og brannlemmer skal være av brannklasse A-60.

5. Slokningsredskaper.
Det kreves minimum 1" brannslange på 1" opplegg eller minimum 6 kg brannslukningsapparater plassert slik at det ikke på noe punkt er mer enn 25 m avstand til slokningsredskapene. Slokningsredskapene skal være plassert lett synlig, godt tilgjengelig og være funksjonelle. Sløkkeredskapene skal kontrolleres minst en gang i året. Hvert apparat skal være forsynt med merkelapp som viser datoen for siste kontroll. Kostnader ved vedlikehold og oppladning etter bruk av slokningsutstyret betales av forsikringstakeren.
6. Varme arbeider
Med varme arbeider forstås:
Bygge-, installasjons-, monterings-, demonterings-, reparasjons-, vedlikeholds- og lignende arbeider hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr,

Forholdsregler

Følgende forholdsregler skal ivaretas:

- Arbeidsstedet og de nærmeste omgivelsene skal være ryddet for brennbart avfall.
- Alt brennbart materiale på og i nærheten av arbeidsplassen skal være fjernet eller beskyttet.
- Brennbare bygningsdeler skal være kontrollert og beskyttet.
- Åpninger i gulv, vegger og tak skal være tettet.
- Godkjent slokkeutstyr, min. 2 stk. 6 kg ABC-håndsløkkeapparat eller 1" brannslange påsatt vann fram til strålerøret skal være plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen.
- Brannvakt skal være tilstede under arbeidet, under pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet.

Sertifikat

Varme arbeider hvor det benyttes åpen ild, sveise-, skjære- og/eller slipeutstyr utenom faste, spesielt tilrettelagte arbeidsplasser, skal bare utføres av personer som har gyldig sertifikat for varme arbeider, utstedt av Norsk Brannvern Forening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land.

Kravet om sertifikat gjelder r.o.m. 1. januar 2001.

7. Røyking
I produksjonsbedrifter tillates røyking bare når bedriftens leder har utarbeidet bestemmelser godkjent av brannstyret og selskapet om hvor og under hvilke betingelser røyking kan foregå.
8. Orden og renhold
Brennbart avfall og avfall som kan selvantenne, skal legges i egnede beholdere av metall med selvlukkende lokk eller straks fjernes til betryggende sted.

5.5 Elektrisk fenomen

Leverandørs/produsents brukerveiledning må følges, og den som betjener elektrisk eller elektronisk innretning må være kvalifisert til dette. Se også pkt 5.11.

5.6 Eksplosjon eller implosjon

Leverandørs/produsents brukerveiledning må være fulgt, og den som betjener innretningen må være kvalifisert til dette.

5.7 Vannskade

Sikrede skal påse at sluk og vannlåser rengjøres jevnlig.
Bygning skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskafer.

5.8 Brudd på rørledning

Utvendige ledninger må være lagt etter stedlige forskrifter.
Bygning og utvendige vannrør skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskafer.

5.9 Tyveri og hærverk

Bygning/rom/verdioppbevaringsenhet må være sikret og avlåst i den tid kirken ikke er åpen for publikum. Nøkler skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller sikres like godt som krevet for de forsikrede ting.
Forsikringstakerens og medforsikredes rett til erstatning bortfaller også om overholdelse av sikkerhetsforskriften er forsømt av andre som er betrodd nøkler eller ansvaret for avlåsing.

Tyveriutsatte eiendeler, slik som kirkesølv, kameraer, prosjektører, musikkanlegg, løse musikkinstrumenter, PC og TV, med en verdi pr. gjenstand som overstiger kr 15.000 skal, når kirken står ubevoktet, oppbevares i låst rom eller være fast montert i vegg, gulv eller fundament.

5.10 Ran

For kontanter, sjekker og ihendehaverpapirer gjelder følgende sikkerhetsforskrifter:

1. Penger utover kr 10.000 skal oppbevares innlåst.

5.11 Generelle sikkerhetsforskrifter for datautstyr, programvare og data

1. Sikrede plikter å gjennomføre et vedlikehold som er i samsvar med leverandør/produsents brukerveiledning og den som betjener maskinen/utstyret må være kvalifisert til dette.
2. Maskinen/utstyret skal, både på strømmnett - og signalsiden, være beskyttet mot induerte spenninger (transienter) som for eksempel er forårsaket av lynnedslag, andre atmosfæriske utladninger, samt nettstøy fra elektriske motorer, maskiner o.l.
3. Grovoverspenningsvern for strømkurs til utstyret skal være installert i sikringstavle. Finvern skal være koblet til strømtilførsel. Hovedmaskiner som f.eks. servere skal være tilkoblet avbruddsfri strømforsyning (online UPS). Utstyret skal ha egen jordet strømkurs.
4. Bygning/rom må være avlåst i henhold til Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnds regelverk.
Beskyttelseskrav er angitt på forsikringsbeviset.
5. Sikrede plikter å plassere EDB-anlegg på en slik måte at det ikke utsettes for skade ved utilstrekkelig eller feilkonstruert klimaanlegg, unormale driftstemperaturer, feilplasseringer eller uhensiktsmessig lagring av maskiner og programutstyr, innvirkning av gasser, støv eller rystelser.

Generelle forskrifter for programvaren og dataregistre

All nødvendig programvare og sikkerhetskopier skal oppbevares utenfor forsikringsstedet, eller i låst brannsikkert rom/skap, minst A120, ifølge NT FIRE 017, eller bedre.

5.12 Rekonstruksjon

Det skal tas sikkerhetskopi av dataregister og programminst en gang ukentlig. Kopien skal oppbevares i en annen bygning eller i dataskap A120 ifølge NT FIRE 017 eller bedre.

5.13 Snømåking

Sikrede skal sørge for jevnlig snømåking av tak, veranda, balkong og terrasse på forsikret bygning, slik at skade ikke oppstår.

5.14 Sjøppel-/avfallsoppbevaring

Sjøppelkasser, papirkurver, containere og lignende skal stå minst 4 meter fra yttervegg. Felles rom for oppbevaring av avfall skal kun foregå i ett brannfast rom.

6. Erstatningsoppgjør

6.1. Bygning - fullverdi

Premiegrunnlaget fastsettes av selskapet ved forhåndstakst og reguleres senere etter byggekostnadsindeks eller ved ny takst.

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende bygning på skadestedet - gjenoppføringsprisen. Merknader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens gjenoppføringspris, omfattes av forsikringen og skal meldes til selskapet. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen, slik den ville vært uten og slik den er med forandringen (underforsikring). Omfatter forsikringen bygninger uten spesifisering i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt ny bygning.

Førsterisiko kan også benyttes, se pkt 6.3.

6.2. Maskiner, inventar og løsøre - førsterisiko

Forsikringssummen fastsettes av forsikrings-takeren.

For poster med oppgitt sum i vilkårene og for poster i forsikringsbeviset betegnet som «førsterisiko», erstattes skaden - etter fradrag av egenandel - inntil de oppgitte summer. Se pkt 3.2.1.

7. Skadeoppgjør

Forsikringsavtaleloven § 6.1 er fraveket. I stedet for gjelder bestemmelsene nedenfor.

7.1. Fellesregler

7.1.1 Skademelding

Skade skal meldes til selskapet uten ugrunnet opphold. Selskapet kan kreve at skademeldingen skal inneholde sikredes foretaksnummer eller fødselsnummer (11 siffer).

Følgende skader skal også meldes til politiet: Brann, innbrudd, tyveri, hæverek og ran. Selskapet kan kreve at også andre skader meldes til politiet.

7.1.2 Alternative oppgjørsmåter

Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør
- reparasjon
- gjenoppføring/gjenanskaffelse, eller
- at selskapet skaffer tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det selskapet hadde måttet betale for reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse.

Ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse har selskapet rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

7.1.3 Selskapets renteplikt

Sikrede har krav på rente av erstatningen, jfr. forsikringsavtaleloven § 8-4

7.1.4 Eiendomsretten til skadde ting og ting som kommer til rette

Sikrede er pliktig til å beholde en skadd ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen. Selskapet har rett til å overta skadde ting når det er utbetalt erstatning som for totaltap.

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke sikrede det, tilfaller tingen selskapet.

7.1.5 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller selskapet krever det.

Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Dersom noen av partene ønsker det, kan han velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting - ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har en av partene skriftlig underrettet den andre om sitt valg, plikter denne innen én uke etter at han har mottatt underretningen, å gi melding om hvem han velger. Før skjønnet velger de to skjønnsmennene en oppmann. Dersom noen av partene forlanger det, skal oppmannen være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstifellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans veggen av by- eller herredsretten i den rettskrets hvor skjønnet foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmennene foretar verdsettelsen - besvarer spørsmålene ved avbruddstap - uten at oppmannen tilkalles. Dersom de ikke blir enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmennenes verdsettelse vil medføre.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnet bæres av partene med en halvdel hver. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

7.1.6 Selskapets overtakelse av panterett

Er selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntretr selskapet i panthavers rett i den utstrekning selskapet betaler erstatning til panthaver.

7.1.7 Selskapets ansvar overfor panthaver, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere

Overfor panthavere og konkursbo er selskapets ansvar begrenset til det laveste av følgende to beløp:

- differansen mellom tingens omsetningsverdi før og etter skaden
- og
- vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet

For panthavere betyr «tingen» i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor, uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor dødsbo og andre nye eiere, etter at skaden inntraff, enn eiers ektefelle/samboer eller livsarving, begrenses selskapets ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted - se pkt 7.3.4 og 7.4.4.

For dødsbo gjelder bestemmelsene uten hensyn til om dødsfallet skjedde før eller etter at skaden inntraff.

7.2. Erstatningsbergning - fellesregler

I skadebeløpet inngår utgifter til forundersøkelser, reparasjons-, adkomst- og istandsettelsesutgifter.

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov, før fradrag av egenandel.

Selskapet erstatter netto påløpt merverdi/investeringssavgift ved utbedring av skaden.

Det gjelder særskilte regler for panthaver, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere etter at skaden inntraff, enn eiers ektefelle/samboer og livsarving, jfr. pkt 7.1.7.

7.3. Erstatningsberegning - bygning

7.3.1 Erstatningsgrunnlaget

Erstatningen bergnes på grunnlag av utgifter til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller i det vesentlige samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff. Prisene på skadedagen legges til grunn. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, se pkt 6.1, fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regler. Merknader ved bygge-måte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

7.3.2 Fradrag

Ved erstatningsberegningen skal det gjøres fradrag for økning i omsetningsverdien, som angitt i pkt 7.3.3 - 7.3.5.

- bygningens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff, idet det tas hensyn til avkastning, beliggenhet og andre forhold

og

- en bergnet omsetningsverdi på skadedagen for en ny eller reparert, tilsvarende bygning.

7.3.3 Bygning som repareres/gjenoppføres innen 5 år av eier

Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i pkt 7.3.1 med følgende fradrag:

1. Til samme formål, men innen landets grenser

Det gjøres fradrag for økning av omsetningsverdien som er angitt i pkt 7.3.2. Fradrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40% av bygningens omsetningsverdi før skaden.

Erstatningen kan ikke settes lavere enn reduksjonen i omsetningsverdi som følge av skaden.

Bygningsdel/-komponent, som står foran utskiftning eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi, med fradrag for kostnadene ved riving/demontering.

2. Til annet formål innen landets grenser.

Det gjøres fradrag for enhver økning av omsetningsverdien som er angitt i pkt 7.3.2. Erstatningen kan ikke settes høyere enn etter pkt 7.3.3.1.

Erstatningen kan ikke settes lavere enn reduksjonen i omsetningsverdi som følge av skaden.

7.3.4 Bygning som ikke repareres/gjenoppføres i samsvar med reglene i pkt 7.3.3

Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i pkt 7.3.3.2, men ikke høyere enn til reduksjonen i omsetningsverdi som følge av skaden.

7.3.5 Bygning som står foran riving og midlertidig bygning som ikke repareres

Erstatningsgrunnlaget, jfr. pkt 7.3.1, er begrenset til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport, etter fradrag for utgiftene til riving.

7.3.6 Særskilte erstatningsregler for bruddskade på rørledninger med tilknyttet utstyr

Ved skade på del av ting, legges den skadde dels alder til grunn. Ved ulik alder på de skadde deler av rørledningen, legges eldste del til grunn for erstatningen.

1. Ved bruddskade (se punkt 4.1.8) på utvendige ledninger av plast og kobber med tilknyttet utstyr (herunder tanker og kummer), beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Alder:	Fradrag:
0-20 år	0
F.o.m. 21 . år	3% pr. år, høyst 85%

2. Ved bruddskade (se punkt 4.1.8) på utvendige ledninger av annet materiale enn plast og kobber med tilknyttet utstyr (herunder tanker og kummer), beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Alder:	Fradrag:
0-10 år	0
F.o.m. 11 . år	5% pr. år, høyst 85%

7.4. Erstatningsberegning - maskiner, inventar og løsøre

7.4.1 Erstatningsgrunnlaget

Erstatningen beregnes på grunnlag av utgifter til reparasjon/gjenanskaffelse til samme - eller i det vesentlige samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff. Prisene på skadedagen legges til

grunn. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere en gjenanskaffelsesprisen før skaden, se pkt 6.2, fratrukkett verdien etter skaden, regnes etter samme regler.

For ting med samlerinteresse, som antikviteter, kunstverk, ekte tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamlinger, er erstatningsgrunnlaget markedspris.

7.4.2 Fradrag

Ved erstatningsberegning gjøres fradrag ved økning i verdi på den skadde ting eller del/komponent av ting, ved gjenanskaffelse eller reparasjon som angitt i pkt 7.4.3. Fradrag gjøres ikke når erstatningsgrunnlaget er markedspris.

7.4.3 Ting som repareres/gjenanskaffes innen 3 år

Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i pkt 7.4.1 med fradrag for tingens

- alder
- slitasje
- sannsynlige brukstid
- anvendelighet

Fradraget gjøres bare for den del av verdiøkningen som overstiger 40% av tingens/delens/komponentens erstatningsgrunnlag med fradrag som angitt ovenfor.

7.4.4 Ting som ikke repareres/gjenanskaffes innen 3 år

For ting som uansett årsak ikke er reparert eller gjenanskaffet innen 3 år etter at skaden inntraff, fastsettes erstatningsgrunnlaget etter reglene i pkt 7.4.1, men begrenset til reduksjonen i omsetningsverdi som følge av skaden.

7.4.5 Særskilte erstatningsregler for varmtvannsbeholder/-bereder og fyringskjel

Ved kortslutning eller annet elektrisk fenomen som rammer varmtvannsbeholder/-bereder eller fyringskjel, beregnes erstatningen på grunnlag av de totalt reparasjonskostnader med følgende fradrag:

Antall år siden tingen ble tatt i bruk som ny	Fradrag
0 - 2 år	0
F.o.m. 3 år	10% pr. år, høyst 80%

Ved skade på del av ting, legges den skadde delens alder til grunn.

8. Egenandeler og aldersfradrag

Dersom skaden erstattes ved at selskapet skaffer tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting, plikter sikrede å innbetale egenandelen til selskapet.

Egenandelen skal fratrekkes etter eventuelle øvrige erstatningsreduksjoner som har hjemmel i vilkårene eller forsikringsavtaleloven.

Aldersfradrag, som angitt i punkt 8.1 eller 8.2 gjøres gjeldende istedet for egenandel i punkt 8.5, eller forhøyet egenandel som angitt i forsikringsbeviset, når aldersfradraget overstiger denne. Aldersfradraget gjøres i de samlede utgifter.

I erstatningsoppgjøret for hver sikret fratrekkes følgende egenandeler, hvis ikke andre egenandeler fremgår av forsikringsbeviset.

8.1. Kortslutning eller annet elektrisk fenomen på varmtvannsbeholder/-bereder

Aldersfradrag i samsvar med tabell i punkt 7.4.5.

8.2. Bruddskade

1. Utvendige rørledninger av plast og kobber med tilknyttet utstyr (herunder tanker og kummer)

Aldersfradrag i samsvar med tabell i punkt 7.3.6.1.

2. Utvendige rørledninger av annet materiale enn plast og kobber med tilknyttet utstyr (herunder tanker og kummer)

Aldersfradrag i samsvar med tabell i punkt 7.3.6.2.

3. Varmtvannsbeholder/-bereder eller fyringskjel

Aldersfradrag i samsvar med tabell i punkt 7.4.5.

8.3. Ved naturskade

Den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet i henhold til naturskadeforsikringsloven. Pr. 1.3.94 er egenandelen kr 4.000.

8.4. Ved vannskade

Ved vannskade innenfor rullerende 24 måneders perioder pr. bygning:

- Første skade kr 10.000
- Andre skade kr 20.000
- Tredje og senere skader kr 30.000

8.5. Ved annen skade

Egenandel kr 10.000.

9. Prisstigning etter skade

Ved underforsikring erstattes prisstigning i samme forhold som skaden forøvrig. Hver enkelt post i forsikringsbeviset vurderes for seg.

Prisstigningen beregnes på grunnlag av gjennomsnittlig byggekostnadsindeks i gjenoppbyggingsperioden.

Erstatningen fastsettes når skaden er utbedret, eller senest 24 mndr etter skadedagen.

Erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

Unntak:

Forsikringen omfatter ikke økede utgifter ved prisstigning som påløper på grunn av forhold som forsikringstakeren har ansvaret for.

10. Påbud om offentlig myndighet. Førsterisiko.

1. Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter som påløper etter skade (vilkårenes pkt 4) og som skyldes påbud med hjemmel i lov eller offentlige forskrifter. Påbudet må gjelde den skadde del av bygningen og må være en direkte følge av erstatningsmessig skade. *Selskapet dekker ikke utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.* Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter til
 - utbedring/gjenoppføring av den skadde del av bygningen.

- grunnundersøkelser og fundamentering i forbindelse med gjenoppføring av bygning.
 - utgifter som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt.
2. Er gjenoppbygning på samme byggetomt hindret ved lovhjemlåst inngrep, gjelder forsikringen også med samme betingelser ved gjenoppføring på annet sted – i den utstrekning nødvendige merutgifter påløper på det nye sted på grunn av påbud fra offentlig myndighet.
 3. Forsikringen omfatter ikke
 - merutgifter til utgraving/utsprengning av kjeller.
 - merutgifter som skyldes at bygning gjenoppføres større enn den skadde.
 4. Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skadedagen. Erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

11. Husleieforsikring

1. Selskapet erstatter tap av husleie som forsikringstakeren måtte lide ved at de sikrede lokaler (leiligheter) ved erstatningsmessig skade, se vilkårenes pkt 4, beskadiges så sterkt at de helt eller delvis ikke kan benyttes, at leieforholdet kan forlanges hevet, eller at eieren plikter å innrømme nedslag i leien.
2. Erstatningen er begrenset til tapet i reparasjons/gjenoppføringsperioden, begrenset til ansvarstiden som regnes fra skadedagen.
3. Avbruddstap ved nedgang i husleieinntekt beregnes på grunnlag av leieinntekten for utleide lokaler, med huseierens innredninger uten produksjonsutstyr – for egne rom, på grunnlag av gjeldende markedspris. Fradrag gjøres for innsparte utgifter og innvunnede renter, også av bygningserstatningen.
Økning av tapet ved forlenget byggetid som følge av forbedring, utvidelse eller annen endring, tas ikke med. Avbruddstapet erstattes i samme forhold som bygningssskaden (underforsikring).

Det leietap som oppstår ved at det ikke lykkes å få lokalene bortleiet igjen, til den på skadedagen gjeldende kontraktsmessige husleie, går inn under forsikringen for såvidt tapet faller innenfor ansvarstiden.

Erstatningen regnes fra den dag lokalene er fullt ferdig til innflytting, og er begrenset til 3 mndr.

12. Rettslig erstatningsansvar

12.1. Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder i Norge.

12.2. Husleieansvar – ansvar som dekkes

Selskapet dekker det erstatningsansvar som medfører tap utover avtalt egenandel, som sikrede i egenskap av eier av den sikrede eiendom, etter gjeldende rett pådrar seg for skade på person eller ting. Forsikringen dekker kun skade, se definisjon punkt 12.6.1, som er konstatert i forsikringsperioden.

12.3. Selskapet dekker ikke

1. *Kontraktsansvar.* (se definisjon punkt 12.6.4).
2. *Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg ihht. lov om skadeerstatning av 13. juni 1969 §§ 3-5 og 3-6 (tort og svie) eller bøter og lignende*

(herunder Punitive Damages og Exemplary Damages).

3. *Erstatningsansvar for skade som direkte eller indirekte står i sammenheng med atomkjerne-reaksjoner.*
4. *Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg i egenskap av eier, fører eller bruker av motorvogn, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri (inklusive Brøyt X, gravemaskiner o.l.), luftfartøy, seilbåt og motorbåt. Forsikringen dekker heller ikke erstatningsansvar for innleid bruk/tjeneste av nevnte innretninger.*
5. *Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg overfor:*
 - *medeier for skade på ting som eies i fellesskap. Denne begrensningen gjelder likevel ikke medlemmer i borettslag/sameier.*
 - *mor/datterselskap*
 - *selskap/virksomhet som disponeres av sikrede, eller hvor sikrede eller dennes familie (se definisjon pkt 12.6.5) har 50% eller større eierinteresse.*
 - *selskap/virksomhet i samme konsern som sikrede.*
6. *Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg i egenskap av byggherre.*
7. *Erstatningsansvar for personskade som rammer noen som er eller har vært ansatt hos sikrede, når skaden er forårsaket i arbeidsforholdet.*
8. *Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg for formuesskade. (Se definisjon punkt 12.6.2).*
9. *Erstatningsansvar som knytter seg til asbest.*
10. *Erstatningsansvar for skade, og økning av skade, som direkte eller indirekte står i sammenheng med krig og krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.*
11. *Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg ved forurensning, med mindre årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett. Er årsaken til forurensningen rust, korrosjon eller andre langsamt virkende prosesser som gradvis har forringet sikredes anlegg eller utstyr, regnes ikke denne som plutselig og uforutsett. (Se definisjon punkt 12.6.3).*
12. *Erstatningsansvar som sikrede pådrar seg som eier av vann- og kloakkledning for skade på ting voldt ved oversvømmelse, hvis det ikke godtgjøres at årsaken er plutselig og uforutsett tilstopping eller brudd på ledningsnett.*
13. *Erstatningsansvar som følge av sikredes forsettlig handlinger eller unnlater, eller en person som sikrede identifiseres med, jf. forsikringsavtalelovens § 4-1.*

12.4. Forsikringssum

Selskapets samlede erstatningsplikt inklusive redningsutgifter (jf. forsikringsavtaleloven § 6-4) er kr 10.000.000 pr skadetilfelle.

Alle skader som skyldes samme ansvarsløsende forhold, handling eller unnlattelse, eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som ett skadetilfelle.

12.5. Egenandel

Såfremt ikke annet fremgår av forsikringsbeviset fratrekkes kr 10.000 pr skadetilfelle.

12.6. Definisjoner

12.1 Skade

Med «skade» forstås den fysiske skade på person eller ting. Personskade anses inntruffet hvis død, skade eller sykdom er påført en person.

Med tingskade forstås tap av eller fysisk skade påført ting (herunder dyr og fast eiendom). Økonomisk tap påført tredjemann som følge av den fysiske skaden, regnes som en del av denne.

12.6.2 Formuesskade

Med «formuesskade» menes økonomisk tap som ikke er oppstått som følge av skade på person eller ting.

12.6.3 Forurensning

Med «forurensning» forstås:

- tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen
- støy og rystelser
- lys og annen stråling i den utstrekning forurensningsmyndighetene bestemmer
- påvirkning av temperaturen.

Som forurensning regnes også noe som kan føre til at tidligere forurensning blir til økt skade eller ulempe, eller som sammen med miljøpåvirkning som angitt foran, er eller kan bli til skade eller ulempe for miljøet.

12.6.4 Kontraktsansvar

Med «kontraktsansvar» menes erstatningsansvar som alene bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti. Herunder, men ikke begrenset til:

- ansvar som går utover hva som følger av alminnelig erstatningsrett, men som sikrede ved kontrakt, avtale eller garanti likevel har påtatt seg å bære.
- ansvar sikrede endelig må bære fordi sikrede har gitt avkall på sin rett til regress.
- ansvar sikrede etter inntruffet skade har gitt tilsagn om å dekke til tross for at dette går utover hva sikrede kunne pålegges etter alminnelig erstatningsrett
- ansvar for skade som skyldes at sikredes ytelse i henhold til kontrakt eller avtale er mangelfull, forsinket eller uteblitt
- ansvar for skade som i kontraktsforhold voldes på sikredes eget arbeid, ytelse eller entreprise eller på ting sikrede har solgt.
- kostnader ved tilkomstarbeider for å reparere eller skifte ut leverte produkter, eller utføre arbeidsoppdraget.
- kostnader ved omlevering, etterlevering eller reparasjon.

12.6.5 Familie

Til «familie» regnes sikredes foreldre, fosterforeldre, barn, fosterbarn, stebarn, søsken og deres ektefeller, samt sikredes ektefelle eller samboer. Med samboer menes person som sikrede lever sammen med i et ekteskaplig forhold hvis det i Folkeregisteret fremgår at vedkommende har hatt felles bopel med sikrede de siste 2 år eller det på annen måte fremgår at det ekteskapslignende forhold har vedvart de siste 2 år.

12.7. Behandling av erstatningskrav

12.7.1 Skademelding

Reises erstatningskrav mot sikrede eller kan det ventas at krav vil bli reist, må selskapet under-

rettes uten ugrunnet opphold, jf. forsikringsavtaleloven § 4-10, 2. og 3. ledd.

12.7.2 Erstatningskrav

Uten selskapets samtykke må sikrede ikke innrømme noen erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav.

Blir krav som overstiger egenandelen reist mot sikrede og ansvaret omfattes av forsikringen, behandler selskapet saken og betaler de nødvendige kostnadene for avgjørelse av erstatningsspørsmålet med følgende begrensninger:

1. Dersom det fremmes erstatningskrav mot sikrede som er høyere enn forsikringssummen, erstatter selskapet prosessutgifter forholdsmessig i forhold til forsikringssummen og det fremsatte krav.
2. Er selskapet villig til å ordne en sak i minnelighet, eller å betale kravet, dekker selskapet ikke videre utgifter ved tvisten.

Selv om forsikringssummen overskrides, betales både de kostnader som på forhånd er godkjent av selskapet, og renter av idømt erstatningsbeløp som hører inn under forsikringen.

Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Se punkt 12.8 – Sikkerhetsforskrifter

12.7.3 Sikredes plikter

Sikrede er forpliktet til – vederlagsfritt – å foreta de utredninger, analyser og undersøkelser som er av betydning for vurderingen av skadetilfellet (evt. av skaden og sikredes ansvar) og som kan gjennomføres i sikredes virksomhet. Sikrede plikter – vederlagsfritt – å stille til disposisjon vitner og sakkyndige blant de ansatte ved eventuell rettsak der den sikrede er saksøkt, og ellers når selskapet har bruk for dette, jf. forsikringsavtaleloven § 7-6.

12.7.4 Regress

Kan sikrede forlange at tredjemann erstatter tapet, inntre selskapet ved utbetaling av erstatning i sikredes rett mot tredjemann.

12.8. Sikkerhetsforskrifter

I forsikringsbeviset kan det være inntatt sikkerhetsforskrifter. Dersom sikrede ved handling eller unnlatelse forsummer å overholde eller å påse at en sikkerhetsforskrift overholdes, kan helt eller delvis miste retten til erstatning, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8.

Identifikasjon med sikrede

Retten til erstatning bortfaller dersom forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn o.l.

Den enkelte sikkerhetsforskrift kan inneholde tilleggsbestemmelser som utvider eller innskrenker denne personkrets.

12.8.1 Huseieransvar

Sikrede plikter å holde anlegg eller utstyr normalt vedlikeholdt og foreta nødvendige utskiftninger og reparasjoner av nedslitt og gammelt utstyr (normal standard).

13. Bestemmelser for forsikringsavtalen

13.1 Følgene av å gi feil opplysninger

Dersom de opplysninger om risikoen som forsikringstakeren eller noen på hans eller hennes vegne har gitt ved tegning av forsikringen, er uriktige eller ufullstendige på noe vesentlig pkt, kan selskapet si opp forsikringen med 14 dagers varsel (jf. forsikringsavtaleloven § 4-3). Har forsikringstakeren forsømt sin opplysningsplikt kan retten til erstatning sttes ned eller falle bort (jf. forsikringsavtaleloven § 4-2).

13.2 Forsikringssum og egenandel

Den som gjør seg skyldig i svik mot selskapet, kan tape enhver rett etter forsikringsavtalen. Har han eller hun flere forsikringsavtaler med selskapet, tapes også retten til erstatning etter ved samme hendelse, og selskapet kan med øyeblikkelig virkning si opp enhver forsikringsavtale med forsikringstakeren (jf. forsikringsavtaleloven §§ 4-2, 4-3 og 8-1).

13.3 Fornyelse av forsikringen

Forsikringsavtalen er bindende i forsikringstiden. Likevel kan forsikringstakeren si opp avtalen dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner. Forsikringstakeren kan ellers si opp forsikringsavtalen fra utløpet av forsikringstiden, dersom han varsler selskapet om dette senest en måned fra den dag premievarsel for ny avtaleperiode er sendt (jf. forsikringsavtaleloven § 3-2). Forsikringen fornyes for ett år om gangen dersom forsikringstakeren ikke nytter sin rett til oppsigelse, og dersom selskapet ikke har varslet forsikringstakeren minst to mndr før utløpet forsikringstiden om at selskapet ikke ønsker å forlenge forsikringen (jf. forsikringsavtaleloven § 3-6).

13.4 Andre bestemmelser om rettshjelp

Ved eierskifte opphører forsikringen. Forsikringen gjelder likevel til fordel for ny eier i 14 dager etter eierskiftet, dersom ny eier ikke har tegnet egen forsikring (jf. forsikringsavtaleloven § 7-2).

13.5 Premieberegning når forsikringen opphører i forsikringstiden

1. Opphør i medhold av forsikringsavtaleloven

Dersom forsikringen opphører i forsikringstiden i medhold av forsikringsavtaleloven, godskrives uoppbrukt premie i forholdet mellom den forsikringstid det er betalt premie for, og gjenværende forsikringstid.

2. Opphør som følge av manglende premiebetaling

Dersom forsikringen opphører som følge av manglende premiebetaling, bergnes premie for den tid forsikringen har vært i kraft etter følgende skala:

Forsikringstid	Premie i % av årspremien
Inntil 1 mnd	20 %
Inntil 2 mndr	30 %
Inntil 3 mndr	40 %
Inntil 4 mndr	50 %
Inntil 5 mndr	60 %
Inntil 6 mndr	70 %
Inntil 7 mndr	80 %
Inntil 8 mndr	90 %
Over 8 mndr	100 %

13.6 Oppsigelse etter skade

Selskapet kan si opp forsikringsavtalen med to mndrs varsel etter skade eller når det foreligger brudd på sikkerhetsforskriftene (jf. forsikringsavtaleloven § 3-3).

13.7 Andre bestemmelser

13.7.1 Lovvalg

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette er i strid med lov av 27. november 1982 nr. 111 – Lov om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.

13.7.2 Verneting

Twister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufrovkelige regler i gjeldende lovgivning, eller det er gjort annen avtale.

13.7.3 Valuta

Premiebeløp og erstatning som springer ut av forsikringsavtalen, regnes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet fremgår av avtale eller forsikringsbevis.

14. Særvilkår

Særvilkår 143 - Utvidet dekning for maskiner

Selskapet dekker skade utover vilkårenes punkt 4.1.1 - 4.1.14 som plutselig og uforutsett rammer ting som er fullt driftsferdige og prøvet, såvel når de er i drift som under flytting på forsikringsstedet, reparasjon eller ettersyn - med demontering og etterfølgende montering. *Selskapet dekker ikke:*

1. *Merkostnader som følge av reparasjon på overtid, helligdagsarbeid og ilfrakt.*
2. *Kostnader ved utskiftning eller reparasjon på grunn av slitasje som er en naturlig følge av ordinær bruk, eller på grunn av annen gradvis forringelse.*
3. *Skade som leverandør, reparatør eller andre kan gjøres ansvarlig for. Reises krav mot selskapet, er forsikringstakeren pliktig til å la spørsmålet om det foreligger ansvar for leverandør, reparatør eller andre, prøves ved rettsak. Selskapet betaler kostnadene ved søksmålet. Når den sikrede er produsent eller forhandler av den forsikrede ting, dekker selskapet ikke skader som omfattes av den alminnelige garanti for vedkommende bransje.*
4. *Skade som alene rammer bor, freser, kniver, stanser, sagblad, former, matriser, mønstervalser, elektroder, elektriske varmeelementer, filterduker, slipeskiver, slipestener og lignende utskiftbare deler og verktøy - heller ikke skader på kjeder, kjettinger, wire og tau, remmer og transportbånd alene.*
5. *Skade som kommer inn under vilkårenes punkt 4.2.*

Sikkerhetsforskrift

En forutsetning for erstatning er at skaden ikke skyldes uforsvarlig belastning, under drift eller prøving, eller skade ved eksperimentering. Den som bruker maskinen må ha kjennskap til, og følge leverandørs brukerveiledning. Tingen skal holdes sikret mot tyveri i henhold til den beskyttelsesklasse som er angitt på forsikringsbeviset.

Særvilkår 145 - Utvidet dekning for EDb maskiner

Selskapet dekker skade utover vilkårenes pkt 4.1.1 - 4.1.14. som plutselig og uforutsett rammer ting som er fullt driftsferdige og prøvet, såvel når de er i drift som

under flytting på forsikringsstedet, til reparasjon eller ettersyn – med demontering og etterfølgende montering.

Selskapet dekker ikke:

1. Skade som skyldes elde, slitasje, feil eller mangel ved gjenstanden, mangelfullt vedlikehold, reparasjon, rensing, restaurering.
2. Skade som følge av virus, hacking, troyanske hester o.l. og uautorisert datainntrengning.
3. Skade som oppstår under utleie.
4. Skade som leverandør, reparatør eller andre kan gjøres ansvarlig for.
Reises krav mot selskapet, er forsikringstakeren pliktig til å la spørsmålet om det foreligger ansvar for leverandør, reparatør eller andre, prøves ved rettsak. Selskapet betaler omkostningene ved søksmålet. Når den sikrede er produsent eller forhandler av den forsikrede ting, dekker selskapet ikke skader som omfattes av den alminnelige garanti for vedkommende bransje.
5. Skade som kommer inn under pkt. 4.2.

Sikkerhetsforskrift

Generelle forskrifter for maskiner/utstyr

1. Sikrede plikter å gjennomføre et vedlikehold som er i samsvar med leverandør/produsents brukerveiledning og den som betjener maskinen/utstyret må være kvalifisert til dette.
2. Maskinen/utstyret skal, både på strømmett - og signalsiden, være beskyttet mot induerte spenninger (transienter) som for eksempel er forårsaket av lynnedslag, andre atmosfæriske utladninger, samt netstøy fra elektriske motorer, maskiner o.l.
3. Grov-overspenningsvern for strømkurs til utstyret skal være installert i sikringstavle. Finvern skal være koblet til strømtilførsel. Hovedmaskiner som f.eks. servere skal være tilkopledd avbruddsfri strømforsyning (online UPS): Utstyret skal ha egen jordet strømkurs.
4. Bygning/rom må være avlåst i henhold til Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnds regelverk. Beskyttelsesklassen er angitt på forsikringsbeviset.
5. Sikrede plikter å plassere EDB-anlegg på en slik måte at det ikke utsettes for skade ved utilstrekkelig eller feilkonstruert klimaanlegg, unormale driftstemperaturer, feilplasseringer eller uhen-siktsmessig lagring av maskiner og programutstyr, innvirkning av gasser, støv eller rystelser.

Generelle forskrifter for programvaren og dataregistre

All nødvendig programvare og sikkerhetskopier skal oppbevares utenfor forsikringsstedet, eller i låst brann-sikkert rom/skap, minst A120, ifølge NT FIRE 017, eller bedre.

Særvilkår 287 - Fysisk sikring – FG-godkjent låstøy

Sikring med FG-godkjent låstøy i alle dører samt sikring av åpningsbare vinduer med vinduslås og faste vindus-felter slik at vindusglasset ikke kan fjernes med enkelt håndverktøy.

Særvilkår 288 - FG-godkjent innbruddsalarmanlegg

Montering av FG-godkjent innbruddsalarmanlegg med direkte varsling til alarm-sentral med garantert utryk-ning. Overføringslinje til alarmsentralen skal være beskyttet mot sabotasje dvs. enten nedgravd eller at linjen går inn i bygget med min. høyde 5 meter over bakken og at andre innklatringsmuligheter for å nå linjen ikke finnes.

Særvilkår 924 - Automatisk brannalarmanlegg Sikkerhetsforskrift

1. Anlegget må være utført og godkjent i overens-stemmelse med forsikringsselskapenes regler for slike anlegg, og det må utløse innsats fra et godkjent brannvesen innen nærmere fastsatt tids-rom/avstand.
2. Forsikringstakeren skal sørge for at alarmanleg-get minst en gang hvert år besiktiges og kontrol-leres av godkjent kontrollør. den fastsatte rabatt kan bare beregnes når det foreligger godkjent besiktigelsesrapport som ikke er over 15 mndr gammel. Hyppigere kontroll kan kreves. Utgiftene ved besiktigelsen bæres av forsikringstakeren.
3. Alarmanlegget sakl alltid holdes i full driftssikker stand og være vel vedlikeholdt. Påbudte planer, instruksjer, journal etc. sakl alltid være på plass.
4. Forsikringstakeren skal oppnevne en kyndig og pålitelig person som er ansvarlig for at de gitte bestemmelser om drift og vedlikehold blir overholdt, og stedfortreder for ham.
Den ansvarshavende skal bl.a. påse at
 - detektorene ikke overmales. De skal holdes fri for støv og andre forurensninger og ved rengjøring ikke utsettes for vann.
 - det ikke må oppsettes permanente eller tilfel-dige anordninger som kan hindre eller minske en detektors effektivitet.
 - fastsette prøve- eller kontrollprosedyrer ved-rørende anlegget eller dets enkelte deler følges nøyaktig.
 - journalen føres nøyaktig med tidspunkt for, samt omfang og resultat av alle prøver/kon-troller. Videre skal driftsforstyrrelser og falske alarmer med tidspunkt, varighet og årsak, samt opplysning om hvem som har utbedret feilene, føres i denne journal. Alle notater skal signeres. Selskapet og godkjent kontrol-lør skal ha adgang til å kontrollere journalen.
 - ingen forandring, ominnredning eller utvidel-se må foretas i de beskyttede bygninger uten at alarmanleggets effektivitet opprettholdes. Forandringer av anlegget må planlegges og utføres i overensstemmelse med forsikrings-selskapenes regler.
 - hvor service på anlegget ikke er garantert innen 12 timer, skal det materiell som er nød-vedig for anleggets driftssikkerhet alltid være tilstede i reserve.
 - hvis alarmanlegget helt eller delvis må settes ut av funksjon på grunn av utvidelse, repara-sjon eller rengjøring, gjelder følgende:
 - A. Før anlegget settes ut av virksomhet, må selskapets samtykke innhentes.
 - B. Arbeidet må utføres slik at avbrytelsen blir så kortvarig og så lite omfattende som mulig. Om mulig må anlegget ikke settes ut av virksomhet om natten.
 - C. Før anlegget settes ut av virksomhet, skal det kontrolleres at brannsløknongsutstyr er på plass og klar til bruk. Det kan stilles krav om vakthold/vaktrunder.
 - hvis anlegget blir satt ut av virksomhet ved uhell eller feil, må det utbedres omgående. Forsiktighetsreglene under pkt 4, siste ledd må følges.

Særvilkår 925 - Automatisk sprinkleranlegg

Skade på ting ved feilaktig utløsning av godkjent auto-matisk slukkeanlegg. Selskapet svarer for skade som følge av plutselig og uforutsett utstrømning av slukke-middel (væske, pulver, gass) fra slukkeanlegget og det-tes tilførselsledning fra anleggets hovedstengningsven-til, alt innenfor bygning.

Sikkerhetsforskrift

1. Anlegget må være utført og godkjent i overensstemmelse med forsikrings-selskapenes gjeldende «Regler for automatiske sprinkleranlegg». Det samme gjelder utvidelser og vesentlige forandringer.
2. Forsikringstakeren skal sørge for at anlegget minst en gang hvert år besiktiges og kontrolleres av godkjent sprinklerkontrollør. Den fastsatte rabatt kan bare beregnes når det foreligger godkjent besiktigelsesrapport som ikke er over 15 mndr gammel. Hyppigere eller sjeldnere kontroll kan kreves/tiltales skriftlig. Utgiftene ved besiktigelsen bæres av forsikringstakeren.
3. Sprinkleranlegget skal alltid holdes i full driftsikker stand og være vel vedlikeholdt. Påbudte planer, instruksjer, journal etc. skal alltid være på plass.
4. Forsikringstakeren skal oppnevne en kompetent og pålitelig person som er ansvarlig for at de gitte bestemmelser om drift og vedlikehold blir overholdt, og en stedfortreder for ham. Den ansvarshavende skal bl.a. påse at
 - hovedventilen holdes i åpen stilling ved en klinket eller låst rem.
 - ventilen for vannstandsmåleren ved høytliggende vannbeholder (for trykkbeholder også for manometeret) holdes stengt.
 - sprinklerhodene ikke hvittes eller overmales og at sprinklerhoder, rør og ventiler m.m. holdes rene og fri for uvedkommende ting.
 - akseleratorer og alarmklokker prøves og pumpemotorer prøvestartes hver uke. Likeledes kontrolleres lufttrykket i tørranlegg, samt lufttrykk og vannivå i trykktanker hver uke.
 - vannforsyningen og tørre alarmventiler blir prøvet hvert halvår.
 - vannbeholderen rengjøres så ofte det finnes nødvendig, dog minst hvert 3. år, om ikke sjeldnere rengjøring spesielt er tillatt.
 - journal blir ført over foretatte kontroller og prøvninger, over feil, mangler og forhold som kan svekke anleggets effektivitet, og over alle utløsninger av anlegget med angivelse av årsak, samt at skjema over enhver utløsning, lekkasje, brudd o.l. blir fylt ut og sendt sprinklerkontrollen.
 - påbudt reservemateriell er tilstede til enhver tid.
 - det ikke ved oppbygning eller stabling av varer/gods oppstår forhold som reduserer sprinkleranleggets effektivitet. Varer/gods må ikke lagres i større høyde enn godkjent for anlegget, og aldri høyere enn 50 cm (ved høy lagring inntil 1 m under sprinklerhodene),
5. Såfremt sprinkleranleggets vanntilførsel skjer ved pumper, må det alltid være tilstrekkelig kraft tilstede til full drift av disse.
6. Det skal alltid være et reserveforråd av sprinklerhoder avpasset etter installasjonens størrelse og det sprinklerbeskyttede anleggs art. Andre nødvendige reservedeler, som deler til pumpe og motorer, remmer o.l., kan også kreves.
7. Forandring, ominnredning eller utvidelse av de sprinklerbeskyttede bygninger må ikke finne sted med mindre sprinkleranleggets effektivitet opprettholdes. Forandringer ved et installert sprinkleranlegg må utføres av detsamme firma som har utført den opprinnelige installasjon, med mindre selskapet har samtykket i at de utføres av andre. I alle tilfelle skal tegninger over forandringene være approbert av det firma som har planlagt hovedinstallasjonen før arbeidet settes igang. Ved ve-

sentlige forandringer/utvidelser skal disse besiktiges av sprinklerkontrolløren snarest mulig etter at arbeidet er utført. Forsikringstakeren skal underrette selskapet om forandring eller nyoppføring av usprinklede bygg innenfor 10 m avstand fra sprinklerbeskyttet bygning, med mindre det er oppført brannvegg av mur eller betong mellom byggene.

8. Såfremt anlegget eller noen del av dette settes ut av virksomhet for utvidelse, forandring, reparasjon eller rengjøring, iakttas følgende:
 - Før sprinkleranlegget settes ut av virksomhet, må selskapets samtykke innhentes og brannvesen varsles.
 - Arbeidet må utføres slik at sprinkleranlegget kortest mulig tid er ute av virksomhet. Om mulig må anlegget ikke settes ut av virksomhet om natten. Så lite som mulig av anlegget stenges under arbeid.
 - Før anlegget settes ut av virksomhet, skal den ansvarshavende ha forvissnet seg om at det øvrige brannslukningsutstyr er i full orden og ferdig til øyeblikkelig bruk, og for betjening av dette skal det så lenge anlegget er ute av virksomhet, (også utenom vanlig arbeidstid) være tilstede er tilstrekkelig antall vakter, dog ikke mindre enn to. Det må etableres en hensiktsmessig kontrollordning med jevnlig vaktrundring. Lokaler hvor det ikke jevnlig er folk tilstede, må kontrolleres også i arbeidstiden.
 - Røyking skal strengt forbys.
9. Hvis anlegget blir satt ut av virksomhet ved uhell, skal ovenstående forsiktighetsregler såvidt mulig iakttas.

Særvilkår 942 - Kontroll av elektrisk anlegg

Gjennomføring av en rutinekontroll med bruk av «Sjekkliste for elektrisk anlegg/installasjoner» skal skje hvert 2. år. Kontrollen må gjennomføres av kvalifisert personell, dvs. autorisert installatør e.l., og innen 3 mndr etter at forsikringen er tegnet. Det forutsettes at feil og mangler som avdekkes rettes opp innen kort tid etter at kontrollene er gjennomført dersom det ikke foreligger særskilte forhold.

Særvilkår 943 - Termografering

Termografering av det elektriske anlegget skal gjennomføres minst hvert 5. år. Termograferingen må dekke hele det elektriske anlegget (den del av anlegget som er åpent tilgjengelig), og må gjennomføres av firma som er akseptert av selskapet, og innen 6 mndr etter at forsikringen er tegnet. Det er en forutsetning for rabatten at feil og mangler som blir avdekket i forbindelse med termograferingen rettes opp iht. rapporten.

Særvilkår 944 - Montering av overspenningsvern i sikringsskap

Ved montering av FG-godkjent overspenningsvern i sikringsskapet må det sørges for tilstrekkelig jordingsforbindelse fra overspenningsvernet.

Det trekkes ingen egenandel ved overspenningsskader hvor kun vernet er skadet og må skiftes ut (dvs. der hvor vernet har reddet de øvrige elektriske installasjonene i bygget, men hvor selve vernet har kollapset).

Særvilkår 945 - Lynvernbeskyttelse

1. Montering av komplett lynvernbeskyttelse. Anlegget skal utføres iht. Lynvernkonsulenten AS sine anvisninger (utarbeidet fra riksativaren) og fremlegges dokumentasjon for anlegget.
2. Andre anlegg Godkjenning av andre typer anlegg kan kun gjøres av selskapet.

Særvilkår 946 - Tilleggsbestemmelser for brannalarmanlegg

1. Direkte varsling til lokalt aksjonsapparat og brannvesen (maks 5 min. utrykningstid)
Med godkjent brannalarmanlegg menes anlegg med både utvendig og innvendig deteksjon basert på aspirasjonsprinsippet (røyksugeanlegg) godkjent av selskapet. Det forutsettes at det lokale aksjonsapparat har gjennomgått nødvendig opplæring i bruk av slokkeutstyr og at det er adkomst til kirken.
2. Direkte varsling til lokalt aksjonsapparat (tilstede innen 5 min.) og brannvesen (maks 10 min. utrykningstid).
Med godkjent brannalarmanlegg menes anlegg med både utvendig og innvendig deteksjon basert på aspirasjonsprinsippet (røyksugeanlegg) godkjent av selskapet. Det forutsettes at det lokale aksjonsapparat har gjennomgått nødvendig opplæring i bruk av slokkeutstyr og at det er adkomst til kirken.
3. Direkte varsling til brannvesen (maks 10 min. utrykningstid).
Med godkjent brannalarmanlegg menes anlegg basert på aspirasjonsprinsippet (røyksugeanlegg) godkjent av selskapet.

Særvilkår 947 - Kunstnerisk utsmykning

Kunstnerisk utsmykning og kostnader ved byggemåte som er urasjonell etter dagens byggeskikk.

Særvilkår 948 - Investeringer og påkostninger

Investeringer og påkostninger av maskiner, inventar og løsøre utover kr 2 mill. er dekket. Førsterisiko.

Særvilkår 960 - Rekonstruksjon av arkiver

Utgifter til rekonstruksjon av arkiver utover kr 1 mill. Forsikringen omfatter utgifter til rekonstruksjon av manuskripter, yrkestegninger, arkiver o.l., jf. vilkårenes pkt 3.4.9.

Særvilkår 961 - Merutgifter pga. offentlig påbud

Nødvendige bygningsmessige merutgifter til skadeutbedring etter erstatningsmessig skade, når merutgiftene skyldes påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlige forskrifter utover kr 2.000.000.

Særvilkår 965 - Næringsløsøre

Vilkår for Maskin/Næringsløsøre gjelder..

Særvilkår 969 - Ekstraavgifter til drift

Ekstraavgifter til fortsatt drift av virksomheten, som angitt i pkt 3.4.8, utover kr 1 mill. Førsterisiko.

Særvilkår 975 - Elektrisk fenomenskade

Elektrisk fenomenskade utover kr 500.000. Se vilkårenes pkt 4.1.4.

15. Naturskadevilkår

Fellesvilkår for alle forsikringer som omfatter naturskade.

Lov om naturskadedekning av 16. juni 1989 gjelder foran bestemmelser i forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989 (FAL).

1. Hvilke skader Selskapet dekker

Selskapet dekker skade på brannforsikrede ting i Norge som direkte skyldes naturulykke så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller

vulkanutbrudd, jf. naturskadedeforsikringsloven av 16. juni 1989.

Naturskadedeforsikringen er knyttet til brannforsikringen og de dekninger/begrensninger som gjelder for denne.

Hvis ikke bedre branndekning fremgår av avtalen, erstattes i tillegg til tingskade:

1. Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av skadede ting, med tilsammen inntil kr 200.000.
2. Ekstraavgifter på grunn av prisstigning den tid det normalt tar å reparere/gjenanskaffe tingen inntil 24 mndr.
3. Flytting og midlertidig lagring av forsikrede ting med tilsammen inntil kr 20.000.
4. Dersom forsikringen omfatter løsøre, erstattes penger og verdipapirer og utgifter til rekonstruksjon av yrkesmanuskripter, yrkestegninger, data-lagre o.l., med tilsammen inntil kr 5.000.

2. Følgende skader dekkes ikke

1. *Skade på skog eller avling på rot, varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter samt ting i disse, fiskeutrustning på fartøy eller i sjøen, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen.*
Selskapet dekker likevel naturskade på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge.
2. *Skade på hageanlegg.* Selskapet dekker likevel skade på utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang.
3. *Skade som alene rammer antenner, skilt, markiser e.l. festet til byggverk.*
4. *Skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang.*
5. *Skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l.*
6. *Skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud – i medhold av naturskadelovens § 22 – og skaden er av slik art som vedtaket gjelder.*
7. *Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre.*
Er forsikret ting skadet eller direkte truet ved utløst naturulykke, dekkes nødvendige redningsutgifter som omhandlet i forsikringsavtaleloven inntil gjenoppføringsprisen/gjenanskaffelsesprisen.

3. Andre bestemmelser om naturskade.

Vilkårenes og forsikringsavtalelovens bestemmelser om krav til identifikasjon gjelder ikke.

Blir det etter naturskade på byggverk tinglyst erklæring etter naturskadeloven § 22 om at eiendommen er særlig utsatt for naturskade, og utgiftene til utbedringen er 60 % eller mer av gjenoppføringsprisen for det skadede byggverk, dekker selskapet den økning i skade som nekning av reparasjon/gjenoppføring medfører.

Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når:

1. Skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn, eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.
Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av

- mangelen og forholdene ellers. Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.
2. Forsikringsselskaperens samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen. Overstiger skaden denne grensen, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

Er det tvil om:

- det foreligger naturskade,
 - det er inntruffet én eller flere naturkatastrofer, eller
 - betingelsene for nedsettelse på grunn av svak konstruksjon m.v. (se ovenfor) er til stede,
- kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for ankenemnda for Statens Naturskadefond. Ankenemndas vedtak kan ikke påklages.

Bistand i klagesaker

Forsikringsklagekontoret Bygdøy Allè 19, 0262 Oslo

Dersom De mener selskapet har gjort feil ved behandling av en sak, og dette ikke blir avklart gjennom den vanlige saksbehandlingen, kan De ta kontakt med:

Gjensidige NOR Forsikrings Klagenemnd Postboks 276, 1326 Lysaker

Dette er en nøytral klagenemnd opprettet av Gjensidige NOR Forsikring. Nemnda har til oppgave å uttale seg i klagesaker der forsikringstaker, sikrede eller annen skadelidte klager over en avgjørelse som selskapet har tatt i saker som gjelder skade, oppgjør eller forsikringsavtalen.

Nemnda representerer forbrukerne, og som medlemmer av nemnda fungerer representanter for de største kundegruppene i Gjensidige NOR Forsikring samt en uavhengig jurist.

Det koster ikke noe å henvende seg til Klagenemnda. Utgiftene dekkes av Gjensidige NOR Forsikring.

Dette kontoret er opprettet ved avtale mellom Forbrukerrådet og Norges Forsikringsforbund for å imøtekomme det behov for hjelp en forsikringstaker/skadelidte kan ha i forbindelse med et forsikringsoppgjør.

Kontorets virksomhet omfatter alle forsikringsbransjer – også forsikringer som gjelder næringsvirksomhet.

Det koster ikke noe å søke råd hos kontoret. Utgiftene betales av Staten ved Forbrukerrådet og av Norges Forsikringsforbund.

NB!

Fordi Forsikringsklagekontorets virksomhet delvis er basert på offentlige bevilgninger, vil kontorets kapasitet til enhver tid være avhengig av bevilgningenes omfang.

Styret for Forsikringsklagekontoret har derfor anledning til å pålegge kontoret å avvise bestemte typer saker.